

concerto
BUDAPEST

zene szenedélljel

© D1 PhotoStudio

VÁRJON-KELLER
ÉS A CONCERTO BUDAPEST

2016.12.10./11.

ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

2016. DECEMBER 10.
SZOMBAT 19:30

Zeneakadémia

2016. DECEMBER 11.
VASÁRNAP 19:30

Zeneakadémia

WEINER

Concertino zongorára és zenekarra, op. 15

I. Allegro amabile; II. Vivace

DOHNÁNYI

Változatok egy gyermekdalra, op. 25

I. Poco più mosso; II. Risoluto; III. L'istesso tempo;

IV. Allegretto moderato; V. Più mosso; VI. Allegro; VII. Tempo giusto;

VIII. Alla Marcia; IX. Presto; X. Adagio non troppo; XI. Maestoso

szünet

BRAHMS-SCHÖNBERG

g-moll zongoranégyes, op. 25

I. Allegro; II. Intermezzo-Allegro ma non troppo;

III. Andante con moto; IV. Rondo alla zingarese - Presto

Közreműködik

Várjon Dénes zongora

Concerto Budapest

Vezényel

Keller András

VÁRJON DÉNES

Várjon Dénes Liszt-díjas zongoraművész 1991-ben fejezte be tanulmányait a Zeneakadémián, ahol többek közt Rados Ferenc és Kurtág György növendéke volt, emellett rendszeresen látogatta Schiff András mesterkurzusait. Hamarosan három jelentős versenyt is megnyert Budapesten, illetve Zürichben. Szólistaként, illetve kamarazenészként egyaránt rendszeresen koncertezik a világ vezető zenekaraival (a Szentpétervári Filharmonikusoktól a Budapesti Fesztiválzenekarig), karmestereivel (Solti Györgytől Heinz Holligerig), illetve hangszeres szólistáival (Perényi Miklóstól Jörg Widmanig). Lemezfelvételeit többek között a Capriccio, a Teldec és a Hungaroton adta ki. Keller Andrással és a Concerto Budapesttel készített közös lemeze – Beethoven összes zongoraversenye- az International Classical Music Awards 2017. évi szavazásán, „Versenymű” kategóriában bekerült a díj hivatalos jelöltjei közé. Feleségével és egyben kézzongorós és négykezes zenei partnerével, Simon Izabella zongoraművésszel együtt több zenei fesztiválnak is művészeti vezetői voltak. 1991 óta a Zeneakadémia tanára.

© Benkő Sándor

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagy ívű és innovatív műsorszerkesztésével, egyéni hangzásával új szintet hozott a magyar zeneéletbe. Az elmúlt években számos nemzetközi fesztiválra, Európa, Amerika és a Távols-Kelet rangos koncerttermeibe is meghívást kapott. A Concerto Budapest visszatérő vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Gennady Rozhdestvensky, Heinz Holliger, Isabelle Faust, James Galway, Jevgenyij Koroljov. Művészeti igazgatója 2007 óta Keller András, hegedűművész, karmester, a Keller Quartet alapítója. Keller szólistaként, koncertmesterként és kamarazenészként is világszerte elismert muzikus. Számtalan nemzetközi díja mellett Magyarországon elnyerte a Liszt Ferenc-, illetve a Bartók-Pásztory-díjakat. 2016. januárja óta a londoni Guildhall School of Music and Drama hegedű professzora.

WEINER Leó Concertino zongorára és zenekarra, op.15

Weiner, noha zeneszerzőként – *Csongor és Tünde* balettenéje, illetve szvitje mellett – nálunk ma elsősorban népzenei fogantatású kompozíciói révén ismert, viszonylag későn, 1930 táján talált rá, Lajtha László jóvoltából, a magyar népzene, mint ihlető forrásra. Addigi zeneszerzői nyelve a késő-romantika világához sorolja; azon belül Mendelssohn távoli követőjének mutatja őt, akinek van ugyan hangja a súlyos mondanivalók, sötétebb színek megjelentésére is, egyéniségéhez azonban a derű, a harmónia, a játékoság áll legközelebb. Az op. 15-ös *Concertino*, neoklasszikus korszakának ez a gyöngyszeme, 1923-ban keletkezett, és Magyarországon kívül mind a mai napig jelentős népszerűségnek örvend. Már a két tételfelirat is csupa pozitív üzenetet hordoz: az első tételé ugyanis *Allegro amabile, quasi allegretto*, a másodiké pedig *Vivace – Allegro giocoso*. Az első tétel nyomán mi is az egész mű meghatározó tulajdonságának nevezhetjük „szeretetreméltó” természetét. A legnagyobb bonyodalom, amelynek tanúi leszünk, néhány zivatarfelhő megjelenése az első tételben, vihar azonban ebből sem kekedik. Mindazonáltal még sincs hiányérzetünk, mert a darabot átható választékosság és hallatlan ízléssel alkalmazott, kaleidoszkópszerű színeség mindvégig leköti figyelmünket. A második tétel *Allegro giocoso* zárószakasza pedig sziporkázó hang-vízcseppjeivel, könnyedségével valóban mendelssohni módon kelt tündéri hatást, és biztosít lehetőséget a szólista számára, hogy minden hivalkodás nélkül, a játékoság álcája mögött adjon számot virtuozitásáról.

DOHNÁNYI Ernő Változatok egy gyermekdalra, op.25

Dohnányi korának valóságos zongorista-fenoménje volt, mind játékának végtelen finomsága és érzékenysége, mind pedig elképesztő technikája révén. Meglepőnek mondhatjuk, hogy noha két zongoraversenyt is komponált pályájának elején, illetve vége felé, nem ezek valamelyike, hanem egy félig-meddig tréfának is tekinthető kompozíció, az 1914-es *Variációk egy gyermekdalra* hódította meg a hangversenytermeket zongorára és

zenekarra írott kompozíciói közül. A Weinerét egy évtizeddel megelőző darab egyértelműen a *kései* romantika nyelvén szólal meg, és időnként egyenesen fergeteges humora ellenére határozottan fajsúlyos kompozíciónak érezzük – kicsit olyannak, amilyen Karinthy Így írtok *ti*-je: ők megfricskázhatták a legnagyobbakat is, mert maguk sem voltak akárik. A variációk alapja a nálunk „Hull a pelyhes, fehér hó” szöveggel énekelt francia gyermekdal, amely már Mozartot is (zongora)variációk megírására ihlette. Ez a mű azonban nem a téma bemutatásával, hanem mérhetetlenül fennkölt, „Maestoso” jelzésű, wagneri hangvételű zenekari bevezetéssel kezdődik – lényegében azért, hogy a két ujjal, oktávmenetben exponált téma megszólalása az elképzelhető legnagyobb kontrasztot hozza létre, s felkészítse a hallgatót a további humoros fordulatokra. A téma bemutatását 11 variáció, majd végül egy fugato-finale zárja le a művet.

Johannes BRAHMS - Arnold SCHÖNBERG

Zongoranégyes, g-moll, op.25

A hangverseny stílszerűen annak a Brahmsnak a kompozíciójával zárul, aki közvetlen példaképe volt mind Dohnányinak, mind pedig Weinernek. A korai g-moll zongoranégyes kamarazenei mesterművei közé tartozik. Bár hosszú évekig dolgozott rajta, még mindig csak 28 éves volt, amikor a darabot 1861-ben, Clara Schumann közreműködésével bemutatták. A kvartettet Arnold Schoenberg 1937-ben, Otto Klemperer felkérésére hangszerelte meg szimfonikus zenekarra és mutatta be a Los Angeles-i filharmonikusokkal. A mű tételei a következők: I. Allegro, II. Intermezzo: Allegro ma non troppo, III. Andante con moto, IV. Rondo alla Zingarese: Presto. A konzervatívnak mondott Brahms fiatalkori remekének nyitótétele meglephette hallgatóit a forma komplexitásával és extravaganciáival, illetve a tétel során felhasznált négy-öt (bár közös alapesztusra visszavezethető) témával. Az Intermezzo megjelölés mögött voltaképpen Scherzo, vagy scherzo funkciójú tétel rejlik. Formája első közelítésben visszatéréses, vagyis „szabályos”; ám a főrész tonális lebegése dúr és moll között, a trió

két, egymástól távoli hangnemet képviselő témája, vagy a triót is felidéző kóda ezt a tételt is újszerűvé teszi. A lassú tétel az Esz-dúr kezdés költőiségével bővíti el a hallgatót, ám itt sem hiányoznak a meglepő harmóniai fordulatok és az egymás sarkába lépő témák; voltaképpen egyensúlyát csupán az érzelmileg is lenyugvó, terjedelmes kódában találja meg a zene. A korabeli hallgató legkönnyebben a kamarapartnere, Reményi Ede által ihletett cigányos zárótételben lelhetett fogódzóra, bár a rondóforma és a metrika bonyodalmai, illetve a táncdallamok bősége révén a finale is jóval artisztikusabb, mint egy egyszerű szórakoztató karakterdarab. Ezzel függ össze, hogy – a cigányos virtuozitás imitálása, no meg a gyakran előforduló távoli hangnemek miatt is – az egyik legnehezebben játszható tételnek számít Brahms kamarazenei oeuvre-jében. Ami azt jelenti, hogy előadása egy zenekar számára még különlegesebb kihívást jelent. A tétel nyilvánvalóan Dohnányi Ernőt is elbűvölte, a tételt ugyanis átírta a maga számára zongorává, bravúrdarabnak, sőt gépzongora-felvételt is készített belőle.

01.07.

MATUZ 70 / VIGADÓ

Kodály / Bozay / Kocsár / Dubrovay / Petrovics

Matuz / Kaczander / Rácz

#Magyar Kincsek bérlet

01.14.

PERÉNYI - ENGEĀRD / ZENEAKADÉMIA

Schubert / Sosztakovics / Mozart / Perényi / Engegård

#Csillagok bérlet

01.26.

MUZZIKUSOK, MUZZIKÁSOK ÉS EGY ŐSBEMUTATÓ / MÜPA

Liszt / Gyöngyösi / Dvořák / Muzsikás / Keller

#Favoritok bérlet #Tradíciók bérlet

2016. DECEMBER 10.

SZOMBAT 22:00

Zeneakadémia

PREMIER

**Vidovszky László
és Láng István**

Vidovszky László Notturmo^{bis}

Láng István Jelenetfűzér

© Fejér Gábor

Keller András különböző csatornákon igyekszik közelebb vinni a közönséghez az újonnan születő kompozíciókat. Ennek érdekében jött létre a Concerto Budapest új sorozata PREMIER címmel, amelynek eseményein egy-egy szimfonikus hangversenyt követően – 22:00 órai kezdettel – kortárs művek ősbemutatóját hallgathatja meg a zeneszerető közönség. A szokásos koncerteknél oldottabb hangulatú PREMIER koncertek után kellemes borozgatással egybekötött beszélgetés közben ismerhetik meg alaposabban a művet és alkotóját.

VIDOVSKY LÁSZLÓ (1944) Kossuth-díjas magyar zeneszerző, a Zeneakadémia és a Pécsi Tudományegyetem professzora. Az Új Zenei Stúdió egyik alapítója, akinek néhány kompozíciója az utóbbi évtizedek ikonikus művévé vált. Új művéről így vall: „*Notturmo^{bis}* című kompozícióm zenei anyagát tekintve *The Death In My Viola* című szólóbrácsára és kamaraegyüttesre írott művem második része. Az eredeti darabban a brácsa láthatóan virtuóz, de füllel alig hallható zenei anyagot ad elő, a 2010-ben készült átdolgozásban viszont elmarad a szólóhangszer, csak a kísérő gesztusok alakítják a hangzást. Ez a változat azonban nem volt képes igazán megjeleníteni a szólóhangszer hiányát, emiatt éreztem szükségesnek mellé komponálni egy önálló cseleszta szólamot – ekképpen parafrázálva Gounod *Ave Mariáját*.”

LÁNG ISTVÁN (1933) a hazai avantgárd egyik legjelentősebb képviselője. Zenéjében felfedezhető Boulez korai műveinek hatása. Általános jellemzője a tizenkét fokban való gondolkodás, a kromatika erőteljes alkalmazása. Rövid tételből álló sorozatait, amelyekben gyakran fellelhetők a mikro-organikus szerveződés elemei, nagyívű ciklikus formákba rendezi. Korán felismerte az elektronika lehetőségeit a komponálásban, már 1958-ban javasolta hazai elektronikus zenei stúdió létesítését. Kizárólag vonóshangszereket korábban a *Három mondat a Rómeó és Júliából* című kompozíciójában és *VI. szimfóniájában* foglalkoztatott. A nyolctételes, drámai Jelenetfüzérben tételenként önálló apparátust alakít az 5 hegedű, 3 brácsa, 2 cselló és 1 nagybőgő együtteséből.

VÁRJON - KELLER

10, 11 DECEMBER 2016 LISZT ACADEMY, 7.30 PM

WEINER Concertino for Piano and Orchestra, op. 15

DOHNÁNYI Variations on a Child's Song, op. 25

BRAHMS-SCHÖNBERG Piano Quartet in G minor, op. 25

Dénes Várjon – piano

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

Ernő Dohnányi and Leó Weiner, two giants not only of 20th century Hungarian music but the Liszt Academy as well, are each represented at this concert by a quasi-piano concerto. Weiner's Romantic-pastoral Concertino, evincing a lively tone in the second movement, dates from 1923; Dohnányi's Variations on a Child's Song offering magnificent stylistic parodies was composed in 1914. The latter work is subtitled 'For the enjoyment of humorous people and for the annoyance of others'. Soloist for the concert is Dénes Várjon, in whose performance an artistic profundity sits extremely well with a healthy sense of humour. As is the case with András Keller, who proves this with the noteworthy piano quartet in the second half of the concert. In 1937, Schönberg composed the arrangement for grand orchestra from the Brahms' chamber work (1861), boldly exploiting the xylophone and military orchestra parody in the famed Hungarian-style closing movement (Rondo alla Zingarese).

PREMIER - LÁSZLÓ VIDOVSZKY AND ISTVÁN LÁNG

10 DECEMBER 2016 LISZT ACADEMY, 10.00 PM

LÁSZLÓ VIDOVSZKY Notturmo^{bis} / ISTVÁN LÁNG Jelenetfűzér

András Keller attempts to bring new compositions closer to audiences using different means. The new series of Concerto Budapest, Premiere, was established for this end and launches in the Liszt Academy this season. At these events, following a symphonic orchestra concert and starting at 10 pm, music-loving audiences can enjoy the premiere of a contemporary work. After each Premiere concert, which is conducted in an atmosphere more relaxed than that traditionally experienced at classical music concerts, the audience can get closer to the work and its creator in the framework of an open conversation accompanied by a glass of wine. We look forward to welcoming you!

LÁSZLÓ VIDOVSZKY (b: 1944) is a prominent composer in the New Music Studio, who experiments with enormous enthusiasm and in a highly daring manner, in the process pushing the boundaries of the term music. Over the past decades several of his compositions have become iconic works. His musical style is characterized by uniqueness clearly evident in his pieces composed for the most diverse range of apparatuses and in varied genres. Vidovszky was awarded Erkel and Kossuth Prize. He is professor of Liszt Academy and University of Pécs.

ISTVÁN LÁNG (b: 1933) is a pioneer of contemporary music. He adopted serial techniques in his early mature works, showing the influence of Boulez and Schoenberg, but still managing a clever and effective synthesis of these styles with traditional Hungarian elements derived from Bartók in all areas: melody, harmony, rhythm, and texture. Another feature of Láng's style is the use of cyclic form, and his later music tends to consist of sequences of short movements constructed from small motifs, which he calls „micro-organisms“. Láng also worked briefly with electronic music in 1974, he turned seriously to this medium only in the late 1990s.

Concerto BUDAPEST

www.concertobudapest.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

ZENEAKADÉMIA
KONCERTKÖZPONT

 inforádió

hetiválasz

 klasszik
rádió 92.1

VizPlusz kedvezménykártya
www.vizpluszkartya.hu